

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van Liberale Partij Maastricht
mevrouw C.J. Nuyts

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Zonnepanelen
Lanakerveld en Maasstroom goedkope stroom
BEHANDELD DOOR
PHM (Peter) Rompelberg

DATUM
19 juni 2023
Verz. 21 juni 2023
TELEFOONNUMMER
043 350 4421

BIJLAGEN
--

ONZE REFERENTIE
2023.02345

E-MAILADRES
Peter.Rompelberg@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Nuyts,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Alvorens onderstaande vragen te beantwoorden, ter verduidelijking het volgende:

De gemeente Maastricht heeft een forse ambitie op het gebied van klimaatneutraliteit. In oktober 2007 heeft de gemeenteraad de motie 'Klimaatneutraal Maastricht 2030' aangenomen. In de jaren daarna heeft de raad bij diverse beleidsontwikkelingen de actualiteit van de motie onderschreven en deze vormt tot heden het fundament van het huidige klimaatbeleid. Deze klimaatambitie is vastgelegd in het Coalitieakkoord Maastricht 'Onbegrensd en Ontspannen' 2018-2022. In dit coalitieakkoord is aangegeven dat op het gebied van energie gekozen wordt voor besparing en stapsgewijze vergroening, waarbij een aantal zonneweides een significantie bijdrage leveren aan de lokale productie van groene stroom. Eén van de concrete doelstellingen die in het coalitieakkoord vermeld wordt, is het realiseren van de zonneweides Lanakerveld en Belvédèreberg.

Met de realisatie van een zonneweide willen we de volgende doelen bereiken:

1. Minder CO2-uitstoot en meer duurzame energie opwekken door de zon;
2. Een marktconforme prijs voor de grond;
3. Maximale financiële participatiemogelijkheden voor inwoners van de gemeente Maastricht;
4. Een zonneweide die past binnen de Landschapvisie Lanakerveld 2018;
5. Bijdragen aan het vergroten van kennis over de realisatie, de exploitatie en het beheer van zonneweides.

Op 11 december 2018 heeft de raad ingestemd met een aanbestedingstraject om de zonneweide Lanakerveld te kunnen realiseren (Raadsvoorstel 98-2018).

Van belang is dat de gemeente in deze optreedt als een private partij. De gemeente geeft alleen de grond in erfpacht uit. De exploitant Sunvest ontwerpt, realiseert, exploiteert, beheert en onderhoudt de Zonneweide voor eigen rekening en risico.

De gemeente verstrekt dus geen financiële bijdrage(n) ter zake de realisatie, levering, onderhoud en exploitatie. De vergoeding voor de gehele uitvoering van de Concessieovereenkomst komt geheel uit de verkoop van stroom aan derden en de door Sunvest verkregen subsidie.

De gemeente draagt daarmee geen enkel risico of verantwoordelijkheid terzake de ontwikkeling, levering, realisatie of exploitatie van de Zonneweide en het investerings- en exploitatierisico ligt geheel bij Sunvest.

Schriftelijke vragen

DATUM
19 juni 2023

Wel is het zo dat de gemeente, alvorens de grond uit te geven in erfpacht, in de aanbesteding doelen en eisen heeft gesteld (zie ook de Raadsinformatiebrieven d.d. 11-12-2019 en 8 mei 2020).

Een van deze eisen ziet toe op de financiële participatiemogelijkheden in de zonneweide, van de inwoners van de gemeente Maastricht.

De gemeente heeft als eis gesteld dat in ieder geval de inwoners van de gemeente Maastricht maximaal financieel kunnen participeren in de Zonneweide en dat in het aanbieden van de participatiemogelijkheden een zo groot mogelijke deel van de inwoners bereikt wordt.

Als minimumeisen geldt het volgende:

1. Exploitant dient voor een minimumbedrag van € 250.000,- (zegge: tweehonderdvijftig duizend Euro) aan financiële participatie door inwoners van de gemeente Maastricht open te stellen; en
2. Er kan worden geparticipeerd vanaf een bedrag vanaf € 250,- (zegge: tweehonderdvijftig Euro); en
3. Indien in het kader van financiële participatie een deel van het Projectgebied ter beschikking wordt gesteld, dan dient dit gebied minimaal 2 hectare groot te zijn.
4. Onder financiële participatie wordt niet verstaan het instellen van een (gebieds-)fonds.

Sunvest heeft in zijn aanbieding een ambitieus totaalconcept gecreëerd, bestaande uit verschillende programma's, om de door de gemeente gestelde doelen te bereiken. Deze programma's voeren zij uit met meerdere partners, zoals INNAX, Maasstroom, CNME. Via verschillende platformen stelt Sunvest in totaal tot wel 8 miljoen euro (gelijk aan ongeveer 8 ha. zonnepark) open aan financiële participatie voor inwoners, bedrijven en woningcorporaties van de gemeente Maastricht met een instapdrempel van slechts € 25,-. Ten slotte stelt Sunvest ook een omgevingsfonds ter beschikking om de lokale bevolking te laten profiteren van de zonneweide. Afhankelijk van opbrengst van de zonneweide wordt een bijdrage van ca. € 12.500,- per jaar verwacht, te besteden door EMEC, buurtraad Malberg, buurtraad Oud-Caberg en wijkcentrum De Luibe. De looptijd van deze regeling is 10 jaar en vertegenwoordigt een totale waarde van ca. € 140.000,-.

Op basis van deze aanbieding van Sunvest kan geconcludeerd worden dat voldaan wordt aan het amendement van uw raad van 11 december 2018 waarin is aangegeven de zonneweide te ontwikkelen met maximale participatiemogelijkheden voor de inwoners van Maastricht.

Nadat de door de gemeente verplichte burgerparticipatie - op de akkervelden van het Lanakerveld waar de gemeente een zonneweide wil realiseren - met Emec was mislukt, probeert nu de coöperatie Maasstroom. De gemeente stelt als eis dat een bepaald aantal (2.400) Maastrichtse huishoudens moeten deelnemen aan dit project.

Aantal huishoudens als criterium

Vraag 1.

Hoeveel huishoudens dienen minimaal mee te doen aan Project Lanakerveld, hoe hard is dit criterium, en hoeveel jaren moet de coöperatie voldoen aan die minimumeis?

Antwoord vraag 1:

De gemeente heeft als eis gesteld dat in ieder geval de inwoners van de gemeente Maastricht maximaal financieel kunnen participeren in de Zonneweide en dat in het aanbieden van de participatiemogelijkheden een zo groot mogelijke deel van de inwoners bereikt wordt.

M.b.t. de financiële participatie in de Zonneweide, zijn er door de gemeente geen eisen opgesteld m.b.t. aantallen inwoners, huishoudens of bedrijven.

Vraag 2.

Is er een peildatum voor het aantal leden dat Maasstroom moet hebben, alvorens u groen licht geeft en wat gebeurt er als het aantal huishoudens niet wordt gehaald?

DATUM
19 juni 2023

Antwoord vraag 2:

De gemeente geeft geen groen licht. Sunvest en haar partners moeten voldoen aan de in de aanbesteding gestelde eisen (zie inleiding). De uitvoering is in handen van Sunvest en haar partners INNAX/Maasstroom.

De coöperatie Maasstroom is speciaal opgericht voor Maastricht. Indien er onvoldoende leden zijn om o.a. de proces- en administratiekosten van dit programma te dekken, dan zal dit programma niet door kunnen gaan.

Toelichting: Werkwijze Maasstroom.

Mensen kunnen gratis lid worden van de energiecoöperatie Maasstroom als ze binnen de toegestane postcodegebieden wonen. Alle opgewekte duurzame energie wordt door Maasstroom verkocht aan de energieleverancier Greenchoice die op zijn beurt de leden van Maasstroom een aanbieding doet voor de levering van de stroom, tegen kostprijs van de stroom. Voor deze stroom moet ook energiebelasting worden betaald. De verwachting is dat deze regeling ieder lid ca. € 200,- tot € 300,- per jaar oplevert.

Vraag 3.

Stel voor dat een aantal huishoudens na een jaar afhaakt en Maasstroom onder het vereiste aantal huishoudens komt, welke gevolgen heeft dat dan voor het project? Komt u dan terug bij de gemeenteraad voor een andere opzet van het project? Heeft u deze situatie contractueel geregeld?

Antwoord vraag 3:

Indien er onvoldoende leden zijn en het programma niet door kan gaan, heeft dit geen gevolgen voor het project.

Naast het initiatief van INNAX/Maasstroom wordt door Sunvest na 1 juli 2023 ook het traject Zonnepanelen Delen opgestart. Alle inwoners van Maastricht kunnen zelf deelnemen met een minimum inleg van € 25,-. Zij hebben daarbij voorrang. Bij onvoldoende belangstelling, mogen daarna ook mensen buiten Maastricht aandelen verwerven in de Zonneweide.

Sunvest blijft daarmee voldoen aan de in de aanbesteding gestelde eis dat de inwoners van de gemeente Maastricht maximaal financieel kunnen participeren in de Zonneweide en dat in het aanbieden van de participatiemogelijkheden een zo groot mogelijke deel van de inwoners bereikt wordt (zie inleiding).

Vraag 4.

Hoeveel deelnemende coöperaties mogen mee doen op het Lanakerveld? Een of meerdere? Hoe is dan de verdeelsleutel bij meer coöperaties t.a.v. het aantal huishoudens/leden?

Antwoord vraag 4:

Op dit moment is er slechts sprake van 1 energiecoöperatie met een dergelijke regeling, mocht er een nieuwe coöperatie worden opgericht of mocht EMEC hiertoe alsnog besluiten, dan zullen ook zij een soortgelijke regeling met een energiebedrijf moeten treffen, waarbij ook voor hen geldt dat zij voldoende leden moeten hebben om de kosten te kunnen dekken. In totaal wordt door Sunvest 8 hectare aan zonnepanelen beschikbaar gesteld voor financiële participatie. Dit begrenst het aantal coöperaties.

Vraag 5.

Hoe toetst u of aan uw criteria is voldaan, heeft u daar een procedure voor ontwikkeld?

DATUM
19 juni 2023

Antwoord vraag 5:

De gemeente heeft reeds getoetst of de door Sunvest, in de aanbidding op de aanbesteding (waarin de criteria zijn vastgelegd), gekozen programma's, voldoen aan de gestelde doelen en eisen (zie inleiding).

Maandelijks worden de resultaten van deze programma's met Sunvest besproken. Indien door tegenvallende resultaten, zoals onvoldoende belangstelling, een programma niet door kan gaan, doet dit niet af aan het gegeven dat Sunvest haar aanbidding gestand heeft gedaan.

Vraag 6.

Heeft u een procedure ontwikkeld en zaken contractueel vastgelegd voor als er vóór de start van het project en tijdens het project een kink in de kabel komt?

Antwoord vraag 6:

Alle afspraken zijn neergelegd in een Concessieovereenkomst. Alle afspraken rondom de gronduitgifte worden vastgelegd in een erfpachtovereenkomst.

Vraag 7.

Investeert de gemeente ook in dit project, op welke manier dan en voor welk bedrag?

Antwoord vraag 7:

De gemeente investeert niet in dit project.

Vraag 8.

De gemeente is eigenaar en zal Lanakerveld verpachten. Tegen welke pacht prijs per jaar? Huishoudens kunnen lid worden bij de coöperatie Maasstroom. Het tarief is afhankelijk van meerdere factoren, geeft Maasstroom aan. Omdat de energiemarkt onrustig is, worden bij Maasstroom de tarieven elke drie maanden aangepast, staat in het krantenartikel vermeld.

Antwoord vraag 8:

De gemeente geeft de grond uit in erfpacht. Tijdens de aanbesteding heeft iedere partij een aanbidding (prijs per jaar) gedaan. In de aanbestedingsleidraad van de Zonneweide Lanakerveld, is de volgende bepaling opgenomen:

“De Aanbesteder gaat ervan uit dat de Inschrijver haar inschrijving, en alle onderdelen (bijlagen, verklaringen, documentatie) daarvan, als vertrouwelijk aanmerkt, in de zin van artikel 2.57 van de Aanbestedingswet. Uitzonderingen hierop zijn bepaalde onderdelen die kennelijk niet vertrouwelijk zijn en de situatie waarin de Aanbesteder informatie openbaart uit hoofde van een wettelijke plicht, of op grond van enig rechterlijk vonnis;”

De geboden bedragen zijn vertrouwelijk vanwege de bedrijfsgevoelige informatie van de betrokken private partij. De concessieovereenkomst is natuurlijk wel onder geheimhouding in te zien voor raadsleden.

Vraag 9.

Bestaat de mogelijkheid dat als huishoudens elders tegen een lager tarief stroom kunnen kopen, zij hun lidmaatschap kunnen opzeggen bij Maasstroom? Heeft u een termijn verbonden aan de duur van het lidmaatschap van een huishouden?

Antwoord vraag 9:

Het lidmaatschap bij Maasstroom kan iedere maand opgezegd worden. De looptijd is gekoppeld aan de exploitatietermijn van de Zonneweide (25 jaar).

Rijkssubsidie voor aankoop zonnepanelen

De stroom wordt voordelig aangeboden mede dankzij rijkssubsidie voor de komende 15 jaar.

DATUM
19 juni 2023

Vraag 10.

Is deze subsidie voor 15 jaar al in haar geheel toegekend of dient deze telkens in tranches aangevraagd te worden, en is het afwachten of het bedrag toegekend wordt? Om welk bedrag gaat het totaal voor die 15 jaar?

Antwoord vraag 10:

De opgerichte coöperatie Maasstroom heeft SCE-subsidie (subsidie coöperatieve energieopwekking) aangevraagd. Deze subsidie kan meerdere malen worden aangevraagd voor 500 kWp per aanvraag. De eerste aanvraag is inmiddels toegekend voor een periode van 15 jaar.

Vraag 11.

Stel dat na die 15 jaar deze rijkssubsidie is vervallen, of niet wordt toegekend, wat voor consequenties heeft dat dan voor het voortbestaan van het project Lanakerveld? Wat heeft u voor deze situatie contractueel geregeld, omdat de zonneweide uw initiatief is?

Antwoord vraag 11:

Als SDE++ subsidie voor een project wordt toegekend door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), dan wordt deze voor een periode van 15 jaar toegekend. De subsidie geeft de investeerder de zekerheid op een stabiele kasstroom in deze periode. Voor de exploitatie van de Zonneweide heeft Sunvest een SDE++ subsidie (subsidie duurzame energieopwekking) aangevraagd, welke inmiddels is toegekend. De investeringen voor een zonneweide vinden met name plaats tijdens de voorbereidings- en bouwfase. De exploitatiekosten daarna zijn relatief laag. Het risico dat de zonneweide na 15 jaar moet stoppen is dan ook zeer gering. In de regel heeft een zonneweide een technische levensduur van 25 jaar.

De gemeente heeft de brief verstuurd om met name de huishoudens binnen het postcodegebied die een inkomen hebben lager dan 120% van het sociaal minimum, op deze financieel gunstige participatiemogelijkheid te attenderen. Door deelname aan Maasstroom kan jaarlijks € 200,- - € 300,- worden bespaard, door een verlaging van de maandelijkse energiekosten. De exacte hoogte van dit bedrag is lastig te voorspellen en is van verschillende factoren afhankelijk, zoals bijvoorbeeld de energieprijzen en subsidie.

Rol en verantwoordelijkheid van de gemeente

De zonneweide is een initiatief van de gemeente. De gemeente stuurde een brief aan 4500 huishoudens met een energietoeslag.

Vraag 12.

Wat stond er in die brief en specifiek over de energietoeslag?

Antwoord vraag 12

De brief was een eerste aankondiging van de nieuw opgerichte coöperatie Maasstroom en attendeerde op de mogelijkheid om in de nabije toekomst lid te worden van deze coöperatie. De brief is namens de gemeente en corporaties Woonpunt, Servatius en Maasvallei uitgegaan. De brief was gericht aan de huurders van bovengenoemde corporaties binnen het postcodegebied rond de zonneweide, die ook eerder energietoeslag hebben ontvangen van de gemeente. Dit om net deze groep huurders in het kader van energiearmoede tijdig te attenderen op de mogelijkheid om straks lid te worden van de coöperatie Maasstroom en daarmee mogelijk financieel voordeliger uit te zijn met hun energiekosten. In de brief werd enige uitleg gegeven over de ontwikkeling van de zonneweide, de oprichting van de coöperatie Maasstroom en de mogelijkheid straks lid te worden van de coöperatie. Maasstroom heeft vervolgens zelf zorg gedragen voor aanvullende informatie en voorlichtingsbijeenkomsten in de buurten. De betreffende brief is opgenomen als bijlage.

DATUM
19 juni 2023

Vraag 13.

Wie heeft volgens u recht op een energietoeslag en hoeveel bedraagt deze toeslag? Geldt deze energietoeslag ook voor de mensen met een koophuis in West, als Maasstroom deze categorie toelaat?

Antwoord vraag 13

Recht op energietoeslag hebben mensen met een inkomen lager dan 120% van het sociaal minimum. De hoogte van de toeslag in 2022 bedroeg € 1.800,- en de hoogte in 2023 is nog niet bekend. Daarbij maakt het niet uit of deze mensen een woning huren of in een koopwoning wonen. Het verkrijgen van een energietoeslag is alleen afhankelijk van het inkomen en niet of ze in een koopwoning wonen en/of lid zijn van Maasstroom. Zodra meer informatie beschikbaar komt over de energietoeslag 2023, zal deze op de website worden geplaatst van Sociale Zaken Maastricht en Heuvelland. Energietoeslag | Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (socialezaken-mh.nl)

Bij menig burger kan het idee ontstaan dat het wel goed zit met dit project omdat de gemeente erbij betrokken is; er kan dus een bepaald verwachtingspatroon bij de burger ontstaan. Stel dat er in de toekomst tegenvallers zijn, bv-tarieven hoger dan verwacht en huishoudens afhaken, een faillissement of terugtrekken van een coöperatie of rijkssubsidie die stopt, of andere calamiteiten.

Vraag 14.

Hoe zit het dan met de rol en de verantwoordelijkheid van de gemeente naar de burgers toe?

Antwoord vraag 14

De gemeente heeft geen (juridische) verantwoordelijkheid naar de burgers toe omdat de gemeente geen contract heeft afgesloten met Innax/Maasstroom, de woningbouwcorporaties en/of de leden van Maasstroom. Mensen kunnen zelf bepalen of ze gratis lid worden van Maasstroom en een aanbod willen ontvangen van Greenchoice.

Een tijd geleden stond er een zeer informatief artikel in de Limburger waarin werd aangegeven dat het netwerk beperkt was en dat niet elk bedrijf terecht kon op het netwerk met haar stroom. Verder was het vaak minder interessant voor investeerders omdat zonneweides steeds minder winst opleverden en het om rendement en dividend draait. In het artikel van de Limburger 18-4-23 staat dat de korting op het tarief mogelijk wordt gemaakt door rijkssubsidie aan de energie-coöperaties. Allemaal factoren waar rekening mee gehouden moet worden.

Vraag 15.

Wat gebeurt er als deze rijkssubsidie stopt, of als investeerders meer dividend willen, is het dan afgelopen met het lage tarief voor de sociale huurders in west die lid zijn geworden van Maasstroom?

Antwoord vraag 15:

Zie ook antwoord vraag 11. Na 15 jaar is de financiële impact op de exploitatie vrijwel nihil. Leden van Maasstroom investeren niet in de zonneweide. Voor de financiering van de zonneweide van Maasstroom, heeft Maasstroom een bancaire lening. De duurzaam geproduceerde stroom, inclusief de Garanties van Oorsprong (GVO's) wordt door Maasstroom verkocht aan energieleverancier Greenchoice. Greenchoice doet op zijn beurt de leden van Maasstroom een aanbieding voor het afnemen van de duurzaam opgewekte stroom tegen kostprijs. Door deze constructie worden mensen met een kleine beurs geholpen omdat de prijs niet meer afhankelijk is van de prijsschommelingen op de internationale elektriciteitsmarkt.

Vraag 16.

Wat is de toekomst van een zonneweide als de overheidssubsidie wordt afgebouwd en bent u als gemeente daarop voorbereid? Kijkt u ook naar de risico's op de lange termijn? In hetzelfde artikel staat dat het rijk subsidie geeft aan deze energiecoöperaties. "Meestal zijn dat beleggingsclubjes van

DATUM
19 juni 2023

vermogende mensen. Het bizarre is dat de sociale huurders ook energiebelasting moeten betalen en daarmee in feite de rijken ondersteunen”.

Antwoord vraag 16

Wat er precies gebeurt als de overheidssubsidie op zonneweides wordt afgeschaft, is lastig te voorspellen. Subsidie is een instrument om de markt te stimuleren over te stappen naar een duurzame energievoorziening en te investeren in dergelijke projecten. Of subsidie in de toekomst nodig blijft is niet met zekerheid te zeggen. Indien duurzame energieprojecten zonder subsidie rendabel zijn, ontstaat een nieuwe situatie die automatisch door de markt zal worden opgepakt. In dat verband verwijs ik graag naar recente windmolenprojecten op de Noordzee die zonder subsidie rendabel zijn.

Vraag 17.

Moeten deze deelnemende sociale huurders energiebelasting gaan betalen, vast bedrag en of percentage over het maandelijks gebruik?

Antwoord vraag 17:

Iedereen in Nederland die stroom gebruikt betaalt energiebelasting. Dit is een vast bedrag per kWh. Voor 2023 bedraagt de energiebelasting € 0,1524 per kWh en is een factor 3,4 keer hoger dan in 2022.

Vraag 18.

Wat is de verhouding tussen het subsidiebedrag, het gebruikerstarief en het dividend dat de investeerders ontvangen? Is dat in een redelijke verhouding? Heeft u daar zicht op? Want uiteindelijk wilt u Lanakerveld als zonneweide toch voor de burgers realiseren en niet voor de investeerders?

Antwoord vraag 18:

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik u naar de inleidende tekst m.b.t. de door ons gestelde eisen m.b.t. de financiële participatiemogelijkheden voor inwoners van Maastricht en de door Sunvest gedane aanbieding van 8 mln.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts

Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality

Schriftelijke vragen